

ภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทยซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดใหญ่ๆ 4 จังหวัด คือ นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี และ เพชรบุรี เป็นดินแดนที่ได้ชื่อว่ามีประวัติและพัฒนาการมาอย่างยาวนาน ทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี และ วัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากโบราณสถานที่สำคัญๆ เช่น ปราสาทเมืองสิงห์ในจังหวัดกาญจนบุรี เมืองโบราณคูบัวในจังหวัดราชบุรี หรือ แม้แต่พระปฐมเจดีย์ใน จังหวัดนครปฐม เป็นต้น หลักฐานเชิงประจักษ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้คนในดินแดนแถบนี้ซึ่ง ประกอบไปด้วยหลายเชื้อชาติด้วยกัน เช่น ชาวไทย ชาวจีน ชาวไทยโซ่ง ชาวกะเหรี่ยง เป็นผู้ที่มิมีปัญหาหรือมีองค์ความรู้ที่เป็นเอกลักษณ์แห่งตน สร้างสรรค์ศิลปะและผลงานที่หลากหลายในท้องถิ่น เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สมควรได้รับการถ่ายทอดต่อไป

กลุ่มนักวิจัยได้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาที่ได้ศึกษาข้อมูลและบริบทเบื้องต้นในภูมิภาค ตะวันตกโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัย 4 เรื่อง คือ การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรมลายประดิษฐ์งานผ้าของชาวไทยลาวโซ่ง จังหวัดนครปฐม การจัดการความรู้ภูมิปัญญา หัตถกรรมท้องถิ่นการเจียรไนนิลในจังหวัดกาญจนบุรี การจัดการความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรมโองของจังหวัดราชบุรี และ การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหัตถกรรมไม้ตาล กลุ่มกลิ้งไม้ ตาล จังหวัดเพชรบุรี

งานวิจัยทั้ง 4 เรื่องของกลุ่มภูมิภาคตะวันตก ล้วนแล้วแต่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ได้อย่างชัดเจนคือ การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หัตถกรรมลายประดิษฐ์งานผ้าของชาวไทยลาว โซ่ง จังหวัดนครปฐม แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อและฝีมือสิ่งประดิษฐ์ของชาวไทยลาวโซ่ง การ จัดการความรู้ภูมิปัญญาหัตถกรรมท้องถิ่นการเจียรไนนิลในจังหวัดกาญจนบุรี แสดงให้เห็นถึงฝีมือด้าน หัตถกรรมการเจียรไนนิลที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่นที่มีให้เกิดมูลค่าเพิ่มใน ท้องถิ่น การจัดการความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นหัตถกรรมโองของจังหวัดราชบุรีแสดงถึงรากเหง้าของ วัฒนธรรมทางศิลปะแบบจีนที่มีการถ่ายทอดสู่ชุมชน และ การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหัตถกรรม ไม้ตาล กลุ่มกลิ้งไม้ตาล จังหวัดเพชรบุรี สะท้อนถึงศิลปะของความเป็นช่างท้องถิ่นเพชรบุรีที่เป็น เอกลักษณ์ของตนเอง หัตถกรรมทั้ง 4 ประเภทเป็นการดำรงอยู่ขององค์ความรู้ซึ่งสมควรได้รับการ ถ่ายทอดเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ปรับปรุงการบริการองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและใช้ ประโยชน์ในท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

โครงการวิจัยและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตในการส่งเสริมการจัดการความรู้ภูมิปัญญาหัตถกรรม ท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภูมิภาคตะวันตก จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสรุปข้อค้นพบที่เกิดขึ้นจาก การศึกษากระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันตกทั้ง 4 แห่ง ในภูมิภาคตะวันตก การสังเคราะห์ผลงานวิจัยจะได้ประโยชน์ในการศึกษาหารูปแบบการจัดการ

ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีวิธีการแลกเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อต่างๆ เพื่อประกอบการเรียนรู้ ตลอดจนสร้างสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำด้วยตนเองในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น ภาพถ่าย ภาพวาด ตัวเอกสารรูปแบบที่เกิดขึ้นจากการจัดพิมพ์ เป็นต้น เกิดระบบการจัดการเครือข่ายกลุ่มภูมิภาคตะวันตกเพื่อก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายสารสนเทศในการจัดการความรู้ตามหมวด 3 การประสานงานและระดมสรรพกำลังเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดทำฐานข้อมูลท้องถิ่น (r-Local Database) ก่อให้เกิดระบบการแลกเปลี่ยนความรู้ และได้องค์ความรู้ในการจัดการความรู้เกี่ยวกับหัตถกรรมท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตกต่อไป

The western region of Thailand is consisted of the four provinces which are Nakhon-Pathom, Kanchanaburi, Ratchaburi and Petchaburi. This area has its long historical development especially in arts, archeology, and culture; many ancient things such as Prasat Muang Singh in Kanchanaburi, Koo-bua in Ratchaburi and even Phra Pathom Chedi in Nakhon Pathom. All these evidences can effect the local wisdom of people which has been commingled from various races; for examples, Thai Chinese, Sohng, Karen; Each one has his own wisdom shown through his artificial products. These valuable wisdoms should be carried on for the youngers.

Groups of researchers had conducted their researches on the area of local wisdoms in the western part of Thailand. Four topics have been done by four groups of researchers and have been financial supported by the Office of Higher Education Commission. These topics are; Local wisdom management on-textile embroidering of Thai-Lao Sohng in Nakhon-Pathom; Local wisdom Management on Black Stones handy-cut in Kanchanaburi; Local wisdom on Water Jar handy-made in Ratchaburi; and Local wisdom on Palm-wood handy-craft products in Petchaburi.

These four research works reflect the identity of local people capabilities and wisdoms; the handy textile embroidery of Thai Lao-Sohug reflected on their folk ways, beliefs and handy skills; the black stone handy cut in Kanchanaburi reflected how they developed their wisdom and skills to make value added to the black stone; the water-jar handy-made in Ratchaburi reflected the Chinese culture transferring from the old days to nowadays in their community; and the palm-wood handy-crafts reflected how skillful they have been in their communities. All these particle local wisdoms should be managed for preservation and development according to the utilization of local contexts.

The Living-Library Research Project has synthesized those four research works done by the four groups of researchers from four Rajabhat Universities in the Western part of Thailand and found that the patterns of local wisdoms management consists of group discussion among laymens from the communities, exchanging their knowledge and experiences, transferring their knowledge through various types of media such as pictures, graphs, handbooks, and also keeping tracing their products moves. The other noticeable occurrence is the appearance of knowledge and information network in the western part of Thailand. The four Rajabht University Libraries in the west of Thailand have set up R-Local Network Database to disseminate all information and knowledge to the public. The knowledge exchanging and local wisdom integrating for use have been also organized. Several body of local wisdom and knowledge are likely coming up to the western societies.